

1. 11. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Valorizace a redukce vnosu při vypořádání společného jmění manželů

Předmětem tohoto článku je nastínění otázek týkajících ustanovení § 742 odst. 2 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, tedy otázek souvisejících s valorizací a redukcí vnosu při vypořádání společného jmění manželů.

Podle ustanovení § 742 odst. 2 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník se při vypořádání společného jmění manželů hodnota toho, co ze společného majetku bylo vynaloženo na výhradní majetek manžela, stejně jako hodnota toho, co z výhradního majetku manžela bylo vynaloženo na společný majetek, při vypořádání společného jmění započítává zvýšená nebo snižená podle toho, jak se ode dne vynaložení majetku do dne, kdy společné jmění bylo zúženo, zrušeno nebo zaniklo, zvýšila nebo snížila hodnota té součásti majetku, na niž byl náklad vynaložen.

Úvodem si pouze krátce dovolím konstatovat, že předchozí právní úprava podle zákona č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník, valorizaci a redukcí vnosu neupravovala, přičemž však byla věc řešena ustálenou judikaturou,¹ tak, že se přistupovalo k redukcí vnosu vynaloženého z výlučného majetku jednoho z manželů na společný majetek v případě, že klesla hodnota předmětné věci, nepřipouštěla se redukce vnosu v případě, že šlo o vnos ze společného majetku na výlučný majetek², a nepřipouštěla se valorizace vnosu.

Předmětná judikatura, tedy shora uvedené právní závěry, vycházely při odmítnutí valorizace vnosu v případě vynaložení výlučného majetku jednoho z manželů na společný majetek z toho, že: „Do bezpodílového spoluvlastnictví totiž náleží a oběma manželům je společná věc v takto zvýšené hodnotě, takže z této zvýšené hodnoty by se vycházelo i při stanovení podílů na společném majetku.“³

Výklad ustanovení § 742 odst. 2 je v současné době spíše předmětem komentářů než rozhodnutí soudů, zejména pak soudů vyšších.

Jako v komentářích převažující lze sledovat názory, že valorizace by se měla týkat případů, kdy ke zvýšení hodnoty věci došlo právě v důsledku provedené investice, tedy naopak ne případů, kdy došlo ke zvýšení hodnoty věci v důsledku jiných, na provedené investici nezávislých, skutečností, zejména pak bývá v této souvislosti zmiňována situace na trhu nemovitostí. Mezi vnosem a zvýšením hodnoty věci není v tomto případě příčinná souvislost a valorizace vnosu tak není legitimně odůvodněna.⁴

Níže pak některá novější soudní rozhodnutí týkající se vypořádání vnosů.

Jedním ze zásadních rozsudků týkajících se vypořádání vnosů za účinnosti občanského zákoníku č. [89/2012](#) Sb. je rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. 22 Cdo 2020/2018, který stanoví použitelnost postupu stanoveného dosavadní judikaturou při vypořádání vnosů z výlučného majetku do společného jmění manželů i v poměrech nového občanského zákoníku, a tento postup rekapituluje. Valorizace, resp. redukce vnosu však v tomto rozhodnutí není řešena.

Rozsudkem Krajského soudu v Brně - pobočky ve Zlíně ze dne 5. 11. 2020, č. j. 58 Co 135/2020-232, bylo rozhodnuto o valorizaci vnosu. Rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2021, sp. zn. 22 Cdo

665/2021, bylo předmětné rozhodnutí zrušeno, když Nejvyšší soud dospěl k závěru, že částka uplatněná jako vnos není vnosem zakládajícím nárok na náhradu při vypořádání společného jmění ve smyslu ustanovení § 742 odst. 1 písmn. c) občanského zákoníku. K valorizaci vnosů pak Nejvyšší soud uvedl, že touto se z důvodu precesní ekonomie již nezabýval. Dovolatel ve vztahu k valorizaci uvádí: „Nesprávný je rovněž postup odvolacího soudu, který přistoupil k valorizaci vnosu bez návrhu účastníků řízení; dovolatel je přesvědčen, že takové oprávnění soudu z ustanovení § 742 o. z. nevyplývá, přičemž jde o otázku v rozhodovací praxi odvolacího soudu dosud neřešenou. V rozhodovací praxi odvolacího soudu dosud neřešené jsou i další otázky týkající se valorizace vnosů, jako např. totožnost předmětu zhodnocení vnos žalobkyně totiž směřoval k úhradě odstupného za převod družstevního podílu, který ovšem zanikl již v roce 2006, majetková hodnota bytu v osobním vlastnictví je rozdílná (vyšší) než samotný družstevní podíl. Neřešená je rovněž otázka, zda valorizaci podléhají také průběžně vynakládané investice z výlučného majetku jednoho z manželů na společný majetek za trvání manželství; případné důsledky kladné odpovědi považuje dovolatel za nespravedlivé a tudíž nepřijatelné.“

Mimo prvotní otázky, na které případy se ustanovení o valorizaci a redukcí bude vztahovat, tak zůstávají nevyjasněné další otázky, např. zda je možné přistoupit k valorizaci či redukcí bez návrhu účastníka řízení, jak se bude postupovat při výpočtu, případné uplatnění principu dobrých mravů apod.

Podle mého názoru je při výkladu problematiky valorizace a redukce třeba sledovat i princip presumpce ochrany společného jmění manželů, na kterém je, resp. i v minulosti byla založena právní úprava, jakož i z ní vychází judikatura.

Mg. Jana Čižmarová,
advokát



Moreno Vlk & Asociados

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘE / ABOGADOS / ATTORNEYS AT LAW
PRAHA - MADRID - BRATISLAVA

[MORENO VLK & ASOCIADOS](#)
[advokátní kancelář](#)

Sokolovská 32/22
186 00 Praha 8

Tel.: +420 224 818 736

Fax: +420 224 818 736

e-mail: paha@moreno-vlk.eu

[1] Srov.: např. rozhodnutí Nejvyššího soudu R 42/1972

[2] Srov.: rozhodnutí Nejvyššího soudu 2 Cdo 2655/98

[3] Srov.: rozhodnutí Nejvyššího soudu R 42/1972

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)